

Politica de Învățământ Superior aplicată programelor EIE din Germania

Prezentul document se aplică doar învățământului de Nivel minim 6 în Cadrul European al Calificărilor. Toți termenii utilizați în prezentul document au sensul specific Germaniei și pot avea un sens diferit atunci când sunt utilizați în orice altă țară.

Prezentare generală a procesului de asigurare a calității

Germania este o țară federalistă alcătuită din 16 State care sunt suverane în problem de învățământ și cultură. Deciziile comune sunt luate de Conferința Permanentă a Miniștrilor Germani ai Învățământului și Culturii (KMK). La Secțiunea 59 din Actul-Cadru pentru Învățământul Superior (Hochschulrahmengesetz – R121) și legislația privitoare la învățământul superior în vigoare în State (R126, R128, R131, R133, R135-136, R139, R141, R143, R145-146, R148, R149–152, R154, R157, R162), instituțiile de învățământ superior sunt supuse supravegherii statale, exercitată de State. Textele integrale ale legilor actuale pentru instituțiile de învățământ sunt disponibile pe website-ul KMK (www.kmk.org).

În domeniul învățământului superior, Ministerul Federal al Educației și Cercetării este principal responsabil de burse, finanțarea cercetării și determinarea priorităților în cercetare, negocierea acordurilor-cadru și organizarea și sprijinirea schimbului internațional în educație și cercetare.

Structura sistemului german de acreditare constă din două niveluri. Consiliul German de Acreditare se află la nivelul at superior, sub îndrumarea și controlul acestuia aflându-se agențiile de acreditare de nivel secund. Cadrul juridic al Consiliului de Acreditare este acela de fundație de drept public. Acesta este alcătuit din 17 membri care sunt desemnați în mod comun de Conferința Rectorilor Germani și KMK, pe un mandat de patru ani: patru reprezentanți din instituțiile de învățământ superior, patru de la Ministerele de Stat responsabile, patru reprezentanți din practica profesională, doi studenți, doi experți internaționali și un reprezentant al agențiilor de acreditare (doar cu capacitate consultativă). Consiliul de Acreditare este membru al tuturor rețelelor internaționale de asigurare a calității importante, în particular INQAAHE și ENQA. În acest context, el negociază acorduri de cooperare cu agențiile străine de acreditare pentru recunoașterea deciziilor și certificatelor de acreditare [1] și asigură concurența loială între agențiile de acreditare.

Cel de-al doilea nivel al sistemului de acreditare constă din agențiile de acreditare propriu-zise [2]. Doar agențiile acreditate de Consiliul de Acreditare sunt autorizate să acrediteze programe de studiu. Instituțiile de învățământ superior sunt libere să aleagă agenția de către care doresc să fie acreditate programele lor de studiu. Mai mult, ele pot alege să obțină o acreditare suplimentară pentru un anumit program de studiu de la o agenție internațională de acreditare, promovând-o ca pe o marcă suplimentară a calității.

Există, în total, zece agenții de acreditare certificate de Consiliul de Acreditare (opt din Germania, una din Austria și una din Elveția). Ele sunt fie active pe plan regional (de ex. în unul sau mai multe State germane, dar nu în toate), acreditând programe din toate domeniile și discipline, fie efectuează acreditări în toate instituțiile germane de învățământ superior, dar atunci sunt specializate pentru a acredita doar anumite domenii și discipline. Statutul juridic al acestor agenții variază, dar majoritatea sunt organizații non-profit.

Există o intensă dezbateră între actorii din domeniul acreditării în Germania, dacă procesul extrem de complex de acreditare a programelor nu ar trebuie înlocuit de un proces instituțional numit „proces de acreditare”, care este ghidat de principiul dacă instituția în ansamblul său are implementat un sistem de management al calității funcțional. Dacă acest lucru se confirmă în procesul de acreditare, atunci instituția este liberă să înființeze orice programe de studii dorește [3].

Evaluarea externă

Din 1994, diverse structuri au fost înființate pentru a sprijini atât evaluarea internă, cât și pe cea externă, acestea acoperind în prezent instituții de învățământ superior din toate cele 16 State. În hotărârea sa privind asigurarea calității educației în instituțiile de învățământ superior din septembrie 2005, KMK a definit elementele de bază ale unui sistem coerent de management al calității care cuprinde toate aspectele instituțiilor de învățământ superior prin îmbinarea unor diferite măsuri și proceduri de asigurare a calității. Atât la nivelul instituțiilor de învățământ superior, cât și la nivel de minister, există cooperarea internațională în direcția dezvoltării și implementării măsurilor de evaluare. Astfel de măsuri și proceduri includ o evaluare care se referă la anumiți indicatori și specifică instrumente individuale (de ex. îmbinarea evaluării interne și externe, implicarea studenților și absolvenților) [4].

Evaluările externe iau, în general, forma evaluărilor colegiale, finalizate cu rapoarte finale. Ele sunt realizate de experți competenți din alte instituții de învățământ superior, institute de cercetare, comunitatea economică și sunt repetate la diverse intervale. Rapoartele privind implementarea rezultatelor evaluării sunt disponibile pentru cursurile de studiu ale unor instituții de învățământ superior. Rezultatele evaluării sunt din ce în ce mai mult luate în considerare în State ca bază a alocării resurselor pentru instituțiile de învățământ superior [4].

Crearea de noi programe

În mod tradițional, înființarea unor noi programe de studiu la instituțiile de învățământ superior din Germania, inclusiv regulamentele de studiu și de examinare, necesită aprobarea Ministerului Statal responsabil. Odată cu introducerea reformelor Bologna, Ministerele au realizat că este imposibil ca noile programe de studiu să se aprobe rapid și cu controalele necesare ale calității și resurselor, când toate programele de studiu au trebui să se adapteze noii structuri, pentru fiecare program de studiu tradițional trebuind să se înființeze cel puțin două noi (un program de licență și unul de master).

În decizia sa privind introducerea procedurilor de acreditare pentru programele de studiu nou înființate conform structurii ierarhizate a programelor de licență și master, KMK a subliniat separarea funcțională a aprobării și acreditării Statale. Ministerele responsabile au continuat să își rețină drepturile de a aproba fiecare nou program de studiu în raport cu trei dimensiuni: (a) garanția că programul care urmează a fi înființat dispune de resurse suficiente; (b) compatibilitatea noului program cu planul de învățământ superior al Statului respectiv; (c) respectarea regulilor și reglementărilor structurale ale Statului. Și deși Statul a continuat să aprobe resursele și chestiunile juridice, obiectivul acreditării îl constituie garantarea standardelor în ceea ce privește conținutul academic, menținerea liniilor directoare structurale

și determinarea relevanței profesionale a diplomelor. Este vorba despre asigurarea calității în competiția internațională și crearea transparenței pentru colaborarea internațională. Respectarea cerințelor structurale este o condiție obligatorie pentru acreditarea unui program de studiu. Ele formează baza procesului de acreditare. Legislația statală determină măsura în care acreditarea reprezintă o condiția necesară pentru aprobarea de către Stat a unui nou program de studiu. Ea este realizată esențialmente prin evaluarea colegială externă [1], [4].

Modificarea programelor existente

Programele de studiu sunt reacreditate periodic. În conformitate cu principiile de dezvoltare viitoare a asigurării calității pentru toate Statele și instituțiile de învățământ superior (*Grundsätze für die künftige Entwicklung der länder- und hochschulübergreifenden Qualitätssicherung*), adoptate tot de KMK în 2002, sistemul de acreditare se va extinde la toate programele de studiu [4].

Influența studenților asupra conținutului programelor

Studenții și absolvenții pot fi implicați în evaluarea internă și externă. Evaluarea cercetării și învățământului a fost prevăzută în sectorul de învățământ superior de la modificarea Actului-Cadru pentru Învățământul Superior din 1998. Evaluarea internă se referă la calitatea cercetării și învățământului și la îndeplinirea corespunzătoare a funcțiilor instituției de învățământ superior. Era constă dintr-un inventar și o analiză sistematică a predării și învățării, luând în considerare cercetarea desfășurată de departamentul sau facultatea individuală și se încheie cu un raport scris.

Prin Pactul de Calitate a Învățământului (*Qualitätspakt Lehre*) al Federației și al Statelor, din 2010, a fost lansat un program-suport care vizează ameliorarea condițiilor-cadru de învățământ în instituțiile de învățământ superior, în domeniul raportului studenți/cadre didactice, de exemplu, și susținerea instituțiilor de învățământ cu măsuri ulterioare pentru asigurarea calității în învățământ, precum educația continuă a cadrelor didactice sau înființarea unor sisteme de management al calității educației [5].

În iunie 2007, Statele au inițiat o „Ofensivă a calității pentru excelența în învățământ” (*Qualitätsoffensive exzellente Lehre*). În martie 2008, KMK și *Stifterverband für die deutsche Wissenschaft*, agenția de inovare a comunității economice pentru sistemul științific german, a lansat „Competiția pentru excelență în învățământ” (*Wettbewerb exzellente Lehre*) împreună pentru a recompensa și promova concepte convingătoare dezvoltate de universități și instituții de învățământ superior echivalente și *Fachhochschulen* pentru dezvoltarea unor strategii în învățământ. Competiția a oferit o finanțare totală în valoare de 10 milioane euro.

Prin alocarea de resurse pe bază de performanță și a chestionarelor de satisfacție a studenților, s-au introdus în timp instrumente suplimentare, care sunt post-agregate, deși le lipsește adesea puterea de a schimba sau ameliora serios calitatea învățământului [6].

Influența industriei asupra conținutului programelor

Evaluările externe iau în general forma evaluărilor colegiale, adică ele sunt realizate de experți competenți de la alte instituții de învățământ superior, institute de cercetare sau comunitatea economică [4].

Studenți cu dizabilități/nevoi speciale/nevoi neconvenționale

Majoritatea universităților germane oferă puțin suport tehnic sau personal, sau chiar deloc. Acestea sunt rar dotate pentru a răspunde studenților cu dizabilități fără ajutor exterior [10]. Informații suplimentare pot fi găsite în secțiunea „Managementul informațiilor”.

Mobilitatea și procesele de învățare pe tot parcursul vieții

Instituțiile de învățământ superior și alte instituții de învățământ oferă învățământ academic continuu într-un număr de forme diferite – pornind de la cursurile individuale și până la programele de studiu care durează câțiva ani și se finalizează prin obținerea unei diplome. Participarea nu este deschisă doar persoanelor care au obținut deja o diplomă universitară, ci și persoanelor care îndeplinesc condițiile de admitere în alte moduri. Educația academică continuă servește dezvoltării potențialului propriu al persoanelor pentru a-și asigura locurile de muncă și carierele în cadrul învățării pe tot parcursul vieții și este o precondiție decisivă pentru transpunerea cercetării în inovări și ocuparea forței de muncă. Aceasta consolidează poziția Germaniei ca națiune industrială [7].

Pe lângă cursurile finalizate printr-o diplomă de prim nivel, pe lângă programele de studiu de master consecutive, mai există și programe de studii postuniversitare (studii ulterioare, suplimentare și cursuri de urmărire) cu o durată de 2-4 semestre care fie continuă studiile de licență, oferind aptitudini vocaționale aprofundate, specializare sporită și consolidarea cunoștințelor, fie sunt urmate în paralel cu un alt program de studiu. Programele de studiu postuniversitare sunt urmate de obicei imediat după sau pe durata primului program de studiu.

O prezentare generală a repertoriului de cursuri postuniversitare speciale oferite de Conferința Rectorilor Germani (*Hochschulrektorenkonferenz*– HRK) este disponibilă pe Internet la www.hochschulkompass.de.

În privința mobilității, cea mai mare organizație de finanțare din lume dedicată schimbului academic internațional, DAAD, încurajează studenții și cercetătorii cu dizabilități sau boli cronice să își petreacă o parte din programele academice în străinătate, să își amelioreze aptitudinile lingvistice și cultive contacte internaționale. Pentru a asigura că destinatarii cu dizabilități sau boli cronice ai burselor li se permite acces egal la oportunitățile de studiu și cercetare în străinătate, DAAD poate acoperi până la 10.000 euro în costuri suplimentare la cerere, rezultate în urma dizabilității sau bolii cronice și nu sunt acoperite de alți furnizori ai finanțării. DAAD evaluează și determină în mod individual cantitatea acestor costuri suplimentare la cerere. Aceste prevederi se aplică atât programelor cu finanțare individuală, cât și programelor cu finanțare din proiecte DAAD. DAAD nu oferă burse speciale studenților sau cercetătorilor cu dizabilități sau boli cronice. Ca toți ceilalți, ei trebuie să candideze la unul din programele de finanțare obișnuite oferite de DAAD. Candidaturile sunt evaluate de un comitet

de selecție care oferă burse bazate pe criterii profesionale, unul din cele mai importante dintre acestea fiind calificarea academică a candidatului [8].

De regulă, studenții internaționali cu dizabilități nu primesc niciun sprijin din partea Statului german pentru acoperirea costurilor suplimentare. Prin urmare, este deosebit de important ca studenții cu dizabilități din străinătate să își clarifice și să își asigure finanțarea în prealabil. Granturile nu acoperă de obicei costurile suplimentare cauzate de dizabilitate! Participanții la programele de schimb UE pot solicita alocații pentru cerințe suplimentare specifice [9].

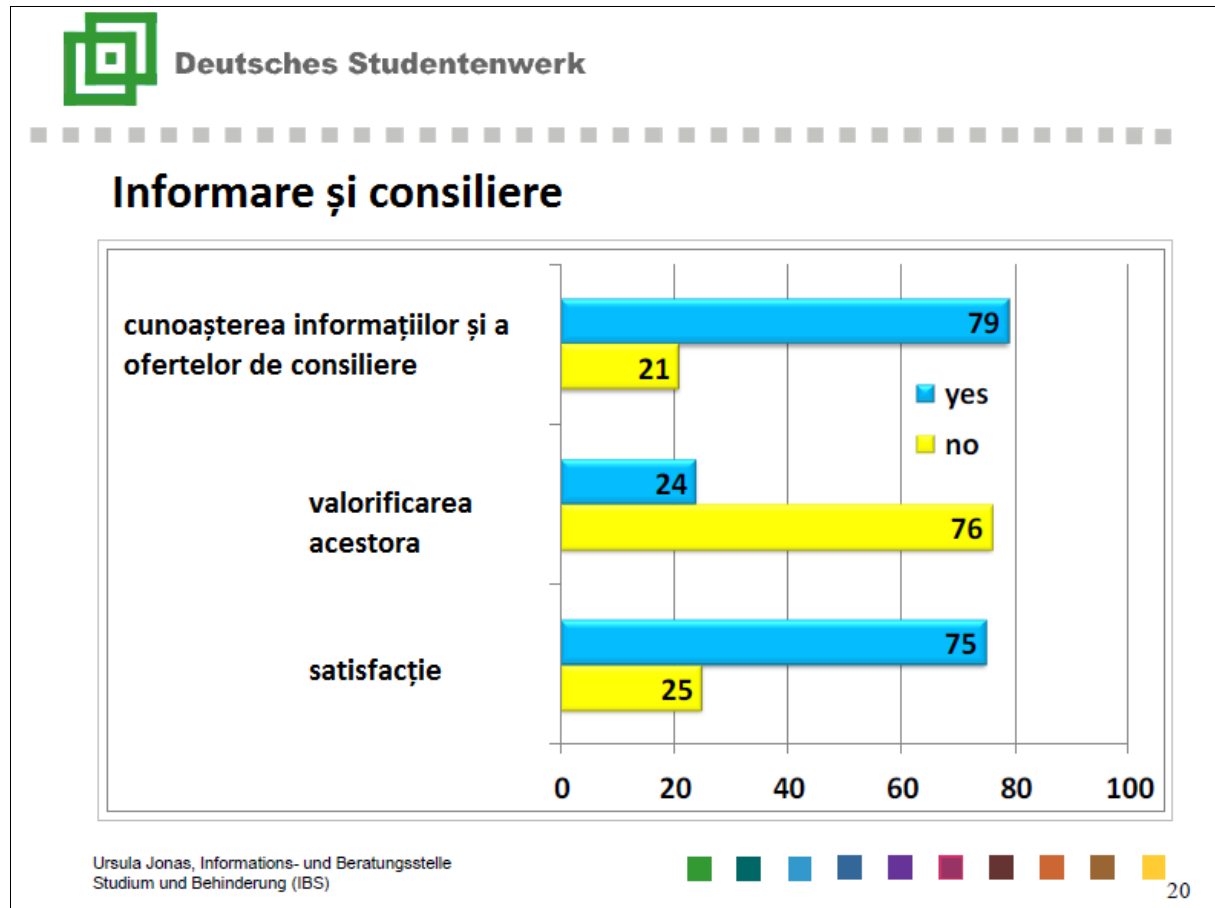
Gestionarea informațiilor

8 % dintre studenți se consideră afectați de dizabilitate sau o boală cronică. Studenții cu dizabilități își întrerup mai des studiile (20%), își schimbă programul de studiu mai frecvent (23%) și produc o cerere mai mare de servicii de consiliere. [10] [11] În acest context, 38 Studentenwerke oferă servicii de consiliere specifice studenților cu dizabilități, în special în chestiuni social-juridice. DeutschesStudentenwerk (DSW) este asociația națională germană a tuturor organizațiilor de servicii studențești (STW) din Germania. DSW este o organizație non-partizană, non-profit care promovează și susține serviciile studențești în Germania. În Germania, există un STW local în fiecare oraș universitar, oferind servicii studenților din toate instituțiile de învățământ superior din regiunea metropolitană. Cele 58 STW locale îndeplinesc responsabilități publice legate de sprijinul economic, social, de sănătate și cultural oferit tuturor studenților.

53 STW oferă săli proprii pentru studenți cu dizabilități și 9 STW suport tehnic specific. În activitatea lor, STW regionale sunt susținute de centrul de informare pentru studenții cu dizabilități, situat în cadrul STW [12].

La aproape toate universitățile și în multe STW se află reprezentanți autorizați ai intereselor studenților cu dizabilități și boli cronice. Ei oferă informații privind toate problemele legate de universitate, de exemplu depășirea posibilelor dezavantaje în condițiile de studiu și regulamentele de examinare și cu privire la facilitarea accesului în spațiile universitare [10], [11]. Ei oferă, de asemenea, sesiuni de consiliere prin telefon, e-mail sau Skype, astfel că studenții nu trebuie să-i întâlnească în persoană.

Conform unui sondaj recent [13] provocările viitoare văzute din perspectiva studenților* privesc:

Prezentarea informațiilor și consilierea sunt mai atractive pentru toți studenții cu dizabilități

- Sensibilizarea membrilor instituțiilor de învățământ superior la cerințele studenților cu dizabilități
- Calificarea pentru învățământul incluziv
- Creșterea accesibilității la clădiri și comunicare

Bibliografie:

- [1] Schade, Angelika (2005): „Der Akkreditierungsrat“. In: Bretschneider, Falk, Wildt, Johannes (eds.) (2005): Handbuch Akkreditierung von Studiengängen. Eine Einführung für Hochschule, Politik und Berufspraxis. Bielefeld: Bertelsmann, S. 125-130
- [2] Kehm, Barbara M. (2005): „Akkreditierungsagenturen in Deutschland“. In: Bretschneider, Falk, Wildt, Johannes (eds.) (2005): Handbuch Akkreditierung von Studiengängen. Eine Einführung für Hochschule, Politik und Berufspraxis. Bielefeld: Bertelsmann, S. 131-144
- [3] Kehm, Barbara M. (2013): The German System of Quality Assurance and Accreditation in Higher Education

- [4] KMK (2013): The Education System in the Federal Republic of Germany 2011/2012 A description of the responsibilities, structures and developments in education policy for the exchange of information in Europe,
http://www.kmk.org/fileadmin/doc/Dokumentation/Bildungswesen_en_pdfs/dossier_en_ebook.pdf
- [5] Quality Pact for Teaching - championing ideal study conditions,
<http://www.bmbf.de/en/15375.php>
- [6] Excellence Initiative for Cutting-Edge Research at Institutions of Higher Education,
<http://www.bmbf.de/en/1321.php>
- [7] Continuing Academic Education, <http://www.bmbf.de/en/349.php>
- [8] Mobility with a disability, <https://www.daad.de/der-daad/unsere-mission/en/29151-mobility-with-a-disability/>
- [9] Students with disabilities, http://www.internationale-studierende.de/en/prepare_your_studies/studying_in_germany/students_with_disabilities/
- [10] BEST- Studying with Impairments Special Survey on the situation of students with disabilities and chronic diseases in Germany,
http://www.best-umfrage.de/PDF/36_Studying-with-Impairments-DIN_A3_0.pdf
- [11] Studying with impairments in Germany - A 2011 survey of the situation for students with a disability or chronic illness,
http://www.studentenwerke.de/sites/default/files/34_english_summary.pdf
- [12] Catalogue of good practices in Social Dimension implementation in Higher Education – Germany : Good practices in Social Dimension implementation in Higher Education,
<http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=244>
- [13] Ursula Jonas, National Centre of Competence for the Inclusion of Students with Disabilities/Deutsches Studentenwerk): Experiences from Higher Education in Germany, European Agency Bi-Annual Meeting 6 November 2014, Berlin, <http://www.uni-frankfurt.de/53397325/Experiences-from-Higher-Education-Germany.pdf>